

Transport- og kommunikasjonskomiteen

Vår dato:

11.10.2023

Statsbudsjettet 2024 (kapitler fordelt til transport- og kommunikasjonskomiteen)

NHO Reiseliv takker for muligheten til å gi våre kommentarer til neste års statsbudsjett. Vi er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge med over 3 800 medlemsbedrifter. Våre medlemmer driver med overnatting, servering, camping og opplevelser. Og vi har over 100 medlemsbedrifter som driver med bilutleie. Tilgjengeligheten som sikres gjennom gode transportårer, båt, ferge, buss, fly og bil er en vesentlig faktor for verdiskaping i norsk reiseliv. Uten god samferdsel og transport forsvinner mye av grunnlaget for drift i norsk reiseliv.

Våre hovedpunkter til denne høringen av statsbudsjettet for 2024 er

- Inkluder bilutleie i det grønne skiftet! NHO Reiseliv ønsker en endring i dagens lovverk om fritak for merverdiavgift ved leasing av elbiler og omsetning av elbilbatterier i Merverdiavgiftsloven § 6-7 til også å omfatte korttidsutleie av elbil under 30 dager.
- Regjeringen varsler i Prop 1 LS at den nå vil sende et forslag til mer nøytrale merverdiavgiftsregler på høring. NHO Reiseliv vil følge denne saken tett og kan allerede nå varsle at den er svært bekymret for forslaget slik det foreligger i kapittel 15 og ber Stortinget be regjeringen stoppe forslaget om å endre mva.-lovverket for leasing.
- Beredskap og hurtigspor for gjenåpning av veier, broer og annen infrastruktur er vesentlig for å sikre forutsigbarhet, tilgjengelighet og drift i norsk reiseliv.

Korttidsutleie og elbiler – en mangel i det grønne skiftet

Bilutleie og det voksende markedet for bildelingstjenester henger etter i arbeidet med å elektrifisere bilparken, og dette skyldes i hovedsak fraværet av det MVA-fritaket som har bidratt positivt i det tradisjonelle nybilmarkedet. Så langt i 2023 har de største aktørene innen bilutleie som er organisert i NHO Mobility Group stått for hver tredje fossile personbil registrert på salgsstatistikken. I tillegg kommer andre korttidsleieaktører som ikke er organisert i NHO Mobility Group på toppen, blant andre bildelingsaktørene. Det er en stor andel nye biler som selges til bilutleieselskaper og bildelingsaktører hvert eneste år. I tillegg er dette biler som ofte kjører vesentlig flere kilometer sammenlignet med privateide biler. Derfor vil en elektrifisering av dette markedet bidra kraftig i arbeidet med å kutte utslipp. Ved slutten av 2022 var kun 21,5 prosent av deres bilflåte elektrifisert.

Helt kort foreslås en endring i dagens lovverk om Fritak for merverdiavgift ved leasing av elbiler og omsetning av elbilbatterier i Merverdiavgiftsloven § 6-7 til også å omfatte

korttidsutleie av elbil under 30 dager. Vi ber med andre ord om at utleie av elbiler under 30 dager likebehandles med utleie av elbiler over 30 dager i avgiftspolitikken. Det skillet er uhensiktsmessig og bidrar til en lav elbilandel innen korttidsleie og svekker konkurransekraft mot kjøp og leasing som er mindre miljøvennlige alternativer til mobilitet. Se ytterligere momenter til slutt i dette brev.

Nøytrale merverdiavgiftsregler ved leasing mv. (Prop. 1 LS kap. 15)

Regjeringen varsler i Prop 1 LS at den nå vil sende et forslag til mer nøytrale merverdiavgiftsregler på høring. NHO Reiseliv vil følge denne saken tett og kan allerede nå varsle at den er svært bekymret for forslaget slik det foreligger i kapittel 15. Det er en estimert kostnadsøkning til langt over 200 millioner kroner for aktørene i bransjen, og flere i bransjen frykter at dette vil føre til at mange aktører forsvinner fordi prisøkningen som må til for å dekke inn de økte kostnadene vil føre til at kunder finner alternativer til leiebil. En endring til et dårligere og mindre mangfoldig leiebiltilbud vil ha dramatiske konsekvenser også for tilgjengeligheten til det norske reiselivsproduktet, hvor leiebil er en viktig del av verdikjeden. NHO Reiseliv ber Stortinget be regjeringen stoppe forslaget om å endre mva.-lovverket for leasing.

Beredskapsevne under press

Beredskap og hurtigspor for gjenåpning av veier, broer og annen infrastruktur er vesentlig for å sikre forutsigbarhet, tilgjengelighet og drift i norsk reiseliv. Det er positivt at budsjettet omfatter kompensasjon til berørte togselskaper etter hendelsen på Dovrebanen. Det er imidlertid kritisk at Dovrebanen får en normal driftsløsning så raskt som mulig. Konsekvensene er betydelige, også for Rørosbanen, Nordlandsbanen og Raumabanen, i tillegg til daglig forlenget reisetid for varetransporten og økt press for sjåførere og landtransporten.

Tilleggsmomenter om korttidsutleie og mva-fritak for elbil. Statistikk fra bilutleiebransjen

Aktørene i NHO Mobility Group har nylig utarbeidet statistikk med tall om tilstanden i det markedet vi løfter frem her. De skriver følgende om elbilandelen for de store bilutleieaktørene fra 2022, og nyinnkjøp i perioden januar til juli 2023:

- Andelen kjøp av elektrisk januar til juli 2023 er totalt 34,53% for oss i denne perioden, mot 80,83% for Norge totalt.
- Pr 31.12.2022 var 21,49% av personbilparken til de nevnte selskapene helelektrisk.
- Av totalparken av personbiler pr 27.8.2023 er 29,07% av flåten for de nevnte selskapene elektrisk. Personbilflåten vår er forholdsvis ny, 81,82% av flåten er fra 2022 eller 2023.

Avgiftsreglene rundt innkjøp og korttidsutleie av elektrisk bil gjør at prisen ut til kunde oppleves som høy, som igjen gjør at kunden i stor grad etterspør fossile alternativer fremfor elektrisk når de skal leie bil

For eksporten av grønt, norsk reiseliv vil dette også være gunstig. Det er tre hovedfaktorer som bestemmer den norske reiselivsnæringens konkurranseposisjon:

1. Innholdet, det vil si omfanget og kvaliteten på det norske reiselivsproduktet – kombinasjonen av kommersielle produkter og ikke-kommersielle natur- og kulturgoder
2. Tilgjengeligheten, det vil si den fysiske infrastrukturen og transportmulighetene på denne infrastrukturen (fly, tog, båt, bil)
3. Prisen, på enkeltprodukter og på det helhetlige reiselivsproduktet – inklusiv de ikke-kommersielle natur- og kulturgodene

Leiebil er et viktig element for tilgjengeligheten til det norske reiselivsproduktet.

Et mva-fritak for korttidsutleie av elbil vil imidlertid påvirke alle tre faktorer: Innholdet blir mer attraktivt gjennom økt tilbud av utslippsfrie alternativer, tilgjengeligheten ivaretas og gjøres enda mer utslippsfri og prisen på det utslippsfrie alternativet blir enda mer konkurransedyktig.

Mvh NHO Reiseliv